Redegjørelse for samfunnsansvar Helse Sør-Øst RHF

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) trådte i kraft 1. juli 2022. Virksomheter som er omfattet av åpenhetsloven, skal redegjøre for sine aktsomhetsvurderinger innen 30. juni 2023. Helse Sør-Øst RHFs redegjørelse for samfunnsansvar gjelder for perioden juli 2022 – juni 2023. Fra og med 2024 vil redegjørelsen gjelde regnskapsåret og inngå som en del av årsberetningen for Helse Sør-Øst RHF.

Helse Sør-Øst er landets største helseregion og omfatter fylkene Agder, Innlandet, Oslo, Vestfold og Telemark og Viken med til sammen 3,1 millioner innbyggere. Helse Sør-Øst RHF skal i henhold til spesialisthelsetjenesteloven sørge for at personer med fast bopel eller oppholdssted innen helseregionen tilbys spesialisthelsetjeneste i og utenfor institusjon. Det regionale helseforetaket er eier av helseforetakene og bestiller av tjenester. Spesialisthelsetjenestens lovpålagte oppgaver er pasientbehandling, utdanning, forskning og opplæring av pasienter og pårørende.

Spesialisthelsetjenesten forvalter store ressurser på vegne av fellesskapet, og har en forpliktelse overfor samfunnet i å forvalte disse ressursene på en bærekraftig måte. Samfunnsansvaret handler om hvordan spesialisthelsetjenesten løser sitt samfunnsoppdrag i samspill med andre, og hvordan vår virksomhet påvirker mennesker, miljø og samfunn. Styrene i de regionale helseforetakene har vedtatt Spesialisthelsetjenestens rammeverk for samfunnsansvar. Formålet med rammeverket er å klargjøre hvilke rammer/føringer som gjelder for området, og hvordan spesialisthelsetjenesten arbeider med samfunnsansvaret.

Helseforetak og felleseide helseforetak er som selvstendige rettssubjekter omfattet av åpenhetsloven og publiserer egne redegjørelser for aktsomhetsvurderinger på egne nettsider. Helse Sør-Øst RHF har etablert et regionalt nettverk for implementering av åpenhetsloven og koordinerer nettverket. Helseforetakene i Helse Sør-Øst, Sykehusinnkjøp HF og Sykehusbygg HF er deltagere i nettverket for å ivareta behovet for samhandling i arbeidet med aktsomhetsvurderinger.

Aktsomhetsvurderinger i Helse Sør-Øst RHF

Formålet med aktsomhetsvurderingene er å få oversikt over og vurdere risiko for om det skjer brudd på menneskerettighetene og anstendige arbeidsforhold, både internt i virksomheten og hos leverandørkjeder og forretningsforbindelser.

Helse Sør-Øst RHF utfører aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer og systematikk. For å vurdere og identifisere risiko relatert til samfunnsansvar har Helse Sør-Øst RHF benyttet verktøyet «ansvarlighetskompasset» som er utviklet av OECD. Kartleggingen omfatter områdene menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold, klima og miljø og forebygging av økonomisk kriminalitet. Prioriterte risikoområder for 2023 og tiltak er beskrevet i tabellen nedenfor. Tiltakene følges opp i egen handlingsplan. Vurdering av risiko for området samfunnsansvar ses også i sammenheng med annen risikostyring som beskrevet i Rammeverk for virksomhetsstyring i Helse Sør-Øst.

Sykehusinnkjøp HF
Sykehusinnkjøp HF gjennomfører alle anskaffelser for Helse Sør-Øst RHF, med unntak av kjøp av eksterne helsetjenester. Sykehusinnkjøp HF er helseforetakenes og de regionale helseforetakenes innkjøpssentral i henhold til regelverket for offentlige anskaffelser. Sykehusinnkjøp HF utfører aktsomhetsvurderinger på anskaffelser for å forebygge risiko for brudd og håndtere faktiske brudd på menneskerettigheter i leveransekjeden i samsvar med OECDs retningslinjer og i tråd med åpenhetsloven. Les mer om informasjon om aktsomhetsvurderinger og årlig redegjørelse for Sykehusinnkjøp her Samfunnsansvar - Sykehusinnkjøp HF (sykehusinnkjop.no)

Det er etablert prosesser som ivaretar dialog mellom Sykehusinnkjøp HF og Helse Sør-Øst RHF i henhold til inngått samarbeidsavtale. Dersom Helse Sør-Øst RHF har mistanke om brudd på menneskerettigheter innen et område Sykehusinnkjøp HF har inngått avtale, skal mistanken varsles via e-post til avtaleforvaltningsorost@sykehusinnkjop.no

Sykehusbygg HF
Sykehusbygg utfører tjenester knyttet til utvikling, planlegging og gjennomføring av byggeprosjekter, og leverer tjenester innen eiendom som gir felles gevinster for spesialisthelsetjenesten. En vesentlig del av virksomheten består av anskaffelse av entreprenører og leverandører i byggeprosjekt på vegne av helseforetakene. For anskaffelse av leverandører (byggevarer mm) i regi av kontraktsparter til byggherre påser Sykehusbygg HF ved prosjektet at kontraktspart ivaretar kravet til aktsomhetsvurderinger. For innkjøp som foretas av prosjektet selv, gjennomfører Sykehusbygg HF eller samarbeidende helseforetak aktsomhetsvurderinger for prosjektets anskaffelser. Sykehusbygg HF behandler forespørsler om informasjon om aktsomhetsvurderinger for anskaffelser gjort i pågående byggeprosjekt. Sykehusbygg HF gjennomfører aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer. Les mer om arbeid med samfunnsansvar og åpenhetsloven på sykehusbygg.no. Dersom det er mistanke om brudd på menneskerettigheter i oppdrag gitt til Sykehusbygg, skal mistanken varsles via post@sykehusbygg.no

Sykehuspartner HF
Sykehuspartner HF leverer tjenester innen IKT, prosjekt, logistikk og HR til alle sykehusene i Helse Sør-Øst. Sykehuspartner HF eies av Helse Sør-Øst RHF. Sykehuspartner HF har signert samarbeidsavtale med Sykehusinnkjøp HF som er involvert i Sykehuspartners anskaffelser. Alle anskaffelser utføres etter anskaffelsesregelverket for offentlige anskaffelser. Det signeres avtaler med leverandører og det enkelte helseforetak (service level agreement). For regionale løsninger signerer Sykehuspartner HF avtaler med leverandører på vegne av helseforetakene. Sykehuspartner HF gjennomfører aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer. Les mer om arbeid med samfunnsansvar og åpenhetsloven på sykehuspartner.no.

Tema	Vesentlige risiko for negativ konsekvens	Tiltak
Overordnet	Spesialisthelsetjenesten rammeverk for samfunnsansvar er ikke godt kjent for medarbeidere i Helse Sør-Øst RHF.	Samfunnsansvar årlig tema i avdelingsmøter Oppdatere informasjon på Helse Sør-Østs internettsider, Intranett og i EK.
Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold	Alle avtaler Helse Sør-Øst RHF har med private leverandører av helsetjenester har et punkt om krav til lønn, arbeidsvilkår og etikk. Unilabs-saken viser at Helse Sør-Øst kan være tydeligere med private leverandører når det gjelder konsulenter/underleverandører.	Forsterke og videreutvikle systematikk for revisjon av kontrakstkrav og oppfølging av leverandører knyttet til samfunnsansvaret, ved kjøp av eksterne helsetjenester.
Medarbeider og mangfold	Kartlegging av likelønn i Helse Sør-Øst RHF i forbindelse med aktivitets- og redegjørelsesplikten viser at det er behov for et fortsatt fokus på arbeidet med å utjevne lønnsforskjeller basert på kjønn.	I hovedoppgjøret 2022 for Spekterområdet/helseforetakene var det enighet om at det i lønnsforhandlingene blant annet skulle legges vekt på likestilling/likelønn. I det lokale lønnsoppgjøret 2022 for de ansatte i Helse Sør-Øst RHF ble det vektlagt utjevning av eventuelle lønnsforskjeller på bakgrunn av kjønn. De lokale partene skal særskilt prioritere samarbeid om spørsmål knyttet til likestilling og ikke-diskriminering i hele tarifferioden 2022-2024.
Klima og miljø	Helse Sør-Øst har ikke et system for å kartlegge indirekte utslipp og klimarisko	Vurdere ulike metoder for kartlegging av indirekte utslipp og klimarisiko. Etablerer verktøy innen utgangen av 2023.
Forebygging av økonomisk kriminalitet og antikorrupsjon	Manglende opplæring og kartlegging av risiko for å bli involvert i korrupsjon, smøring og bestikkelser.	Reetablere Helse Sør-Øst antikorrupsjonsprogram og implementere i Helse Sør-Øst RHF.

Redegjørelsen skal signeres av styre og administrerende direktør.

Svein I. Gjedrem styreleder	Nina Tangnæs Grønvold nestleder
Irene Kronkvist	Christian Grimsgaard
Bushra Ishaq	Einar Lunde
Harald Vaagaasar Nikolaisen	Peder Kristian Olsen
Lasse Sølvberg	Kristin Vinje
	Terje Rootwelt administrerende direktør